

Становище

от проф. д-р Огнян Константинов

за дисертационния труд на Даниела Николова Статкова
на тема *„Фаготът като солиращ инструмент в произведенията
на българските композитори от XX век”*

за присъждане на образователната и научна степен „доктор” в
професионално направление 8.3 „Музикално и танцово изкуство”

Биографични данни

Даниела Статкова се занимава активно с музика от ранна възраст, отначало с пиано, впоследствие като ученик в НМУ – София започва да учи фагот при Петър Коцев. Още като ученик има участия като солист и оркестрант в България и зад граница. За отбелязване са изявите ѝ като солист на КА „Софийски Солисти”, Симфониета „София”, Нов симфоничен оркестър, Врачанската филхармония. В НМА „Проф. Панчо Владигеров” учи в класа на проф. Марин Вълчанов, заедно с това учи и при проф. Алфонс Бонафонт в Консерваторията в Лас Палмас, Испания. От 2019 г. е редовен докторант в НМА, с научен ръководител проф. д-р Спиро Петков. От 2021 г. е член на Филхармония „Олтения”, Крайова.

Даниела Статкова е участвала в майсторските класове на Бенс Боганий, проф. Марк Енгелхардт, Хосе Наваро, Александра Рохас, проф. Густаво Нунес. От множеството ѝ награди бих открил втората награда от 45-тия международен конкурс „Концертино Прага”, 2011 г.

Дисертацията на Даниела Статкова *„Фаготът като солиращ инструмент в произведенията на българските композитори от XX век”* е

организирана в Десет глави, Приносни черти, Публикации, Библиография и Концертна дейност, с обем от 104 страници. Трудът е добре структуриран, макар, че според мен би било по-добре глави 7 и 8 да са в началото на дисертацията, а не в края (това би допринесло за достоверността и убедителността на направените изводи и предложения).

Уводът представя проблематиката, която се разглежда в дисертацията. Рамкиран е времеви период, който ще бъде изследван – от второто поколение български композитори до наши дни. Отбелязана е ролята на видни български инструменталисти и педагози за развитието на школата по фагот у нас.

В **главите** от първа до пета са разгледани и анализирани 12 произведения от български композитори: Панчо Владигеров – „Каприз”, Марин Големинов – „Прелюд”, Димитър Сагаев – „Танц”, Бенцион Елиезер – Соната за фагот и пиано, Димитър Тъпков – „Дядовата ръкавичка”, Пенчо Стоянов – „Скерцо и Рондо”, Васил Казанджиев – „Малко рондо”, Михаил Пеков – Соната за фагот и пиано, Марин Вълчанов – „Токата”, Емил Наумов – „Три елегии”, Силвия Статкова – „Вдъхновения от България” за соло фагот, Румен Бояджиев-син: Концерт за фагот и оркестър. Даниела Статкова подхожда по еднакъв начин към произведенията – кратък исторически преглед предхожда същинския анализ и направените вследствие инструментално-изпълнителски предложения. За мен това е един от най-важните приноси на дисертацията – формулирани са конкретни апликатурни, щрихово-артикуляционни и динамически предложения, които несъмнено ще помогнат на инструменталистите, изпълняващи тези произведения (страници 11, 14, 20, 23, 30, 36, 39, 49, 61, 67 и др.). Тези глави са основни за дисертационния труд, според мен благодарение на предложените изпълнителски похвати те имат и методическа стойност.

Шестата глава на дисертацията на Даниела Статкова е посветена на проф. Атанас Гърдев – първия българин, дипломиран преподавател по фагот от Пражката консерватория. Сполучливо е представена неговата роля за популяризирането на инструмента, както и на класически и нови произведения от български композитори (освен всичко друго, проф. Гърдев е бил отличен копист, негови преписи са част от библиотеките на редица европейски консерватории).

Седмата глава на дисертационния труд представя с кратки биографични данни най-значимите фаготисти – солисти и педагози: Кирил Коцев, Христо Прошков, Васил Павлов, Димитър Пържов, Лазар Стойчев, Мисак Годжикян, Йордан Методиев. Докторантът показва много ясно необходимата и важна връзка между творци и изпълнители. Затова смятам, че мястото на тази глава, както и на следващата, е в самото начало на дисертацията.

Развитието на фагота като инструмент е тема на **осмата** глава. Макар и в неголям обем (стр.84 – 90), Даниела Статкова проследява ясно и нагледно с фотографии и линк развитието и приложението на инструмента през вековете. Коментирани са спецификите и различията на френския и немския тип фагот.

Деветата глава е изключително интересна. В нея се анализира ролята на стройките при изпълнението на произведения от български композитори. Направени са конкретни предложения и решения, отнасящи се до артикулацията, интонацията, твърдостта на материала, отвора на стройката (стр. 90 – 93). Коментирани са начини, похвати, както и необходимите материали за изработка на стройки. Тази глава също има сериозен приносен характер и практическо значение.

Десетата глава представлява своеобразен каталог на произведенията за фагот от български композитори. Докторантът е включил 37 произведения от наши композитори. Не съм сигурен дали са правени опити досега за каталогизиране на българските произведения за фагот, но тази глава има безспорен приносен характер.

В **заключението** Даниела Статкова обобщава най-важните цели, задачи и предмет на изследване в дисертацията. Сред тях са основните принципи на правилното музициране и звукоизвличане, правилното и коректно отношение към творбите в педагогическия процес. Дадените методически указания смятам за сериозен принос.

Напълно приемам изброените от Даниела Статкова приноси черти на дисертационния труд. За най-важни сред тях смятам:

- За първи път се анализират и изследват творби за фагот от български автори. Предложените художествени и изпълнителски идеи и решения биха улеснили младите инструменталисти в тяхната работа върху произведенията.
- Каталогизиране на творбите от български композитори за фагот.
- Издирване и намиране на забравени произведения от наши композитори.
- Български премиери на произведения от Силвия Статкова и Емил Наумов.

Като част от дисертацията са изложени три **публикации** по темата на труда, една от тях с линк. **Библиографията** включва 11 заглавия (10 на български език и едно на английски), както и шест линка.

Неделима част от дисертацията са и седемте концерта, които Даниела Статкова е реализирала с произведения, които са разгледани в труда. Сред

тях са участия в „Софийски музикални седмици” (2019 и 2021 г.), „Нова българска музика” 2021 г.

Авторефератът е с обем от 63 страници, и повтаря буквално структурата и подредбата на дисертацията.

Несъмнено за добрата работа на Даниела Статкова важна роля има научният ѝ ръководител проф. д-р Спиро Петков.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Вследствие на всичко написано дотук смятам, че дисертационният труд на Даниела Статкова „Фаготът като солиращ инструмент в произведенията на българските композитори от XX век” има неоспорим приносен характер. Убедено предлагам на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор” в професионално направление 8.3 „Музикално и танцово изкуство” на Даниела Николова Статкова.

06.01.2023 г.

проф. д-р Огнян Константинов